

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudců Ondřeje Mrákoty a Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **Advokátní kancelář Gřivna & Šmerda, s. r. o.**, Revoluční 1044/23, Praha 1 – Staré Město, zast. advokátem Mgr. Robertem Kabátem, Ph.D., Revoluční 1044/23, Praha 1 – Staré Město, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1 – Nové Město, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2021, čj. MD-21232/2021-160/2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 10. 2022, čj. 19 A 31/2021-25,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 10. 2022, čj. 19 A 31/2021-25 **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2021, čj. MD-21232/2021-160/2 **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 20 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Roberta Kabáta, Ph.D.

Odůvodnění:

[1] Na následujících několika stranách NSS řeší odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek [§ 125f násl. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu)], konkrétně otázku, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku (§ 125f odst. 5 zákona o silničním provozu). NSS

rekapituluje již v dřívějších rozsudcích vyslovené právní závěry a poté je aplikuje na nynější věc.

I. Vymezení věci

[2] Žalobkyně (v řízení před NSS stěžovatelka) je advokátní kancelář (právnícká osoba) a provozovatelka vozidla. Její automobil 16. 4. 2020 někdo zastavil a stál s ním v Praze 1 na zakazu zastavení (dopravní značka č. *V 12c Zakaz zastavení*). Automobil zaznamenala městská policie a věcí se začal zabývat Magistrát hlavního města Prahy. Magistrát nejprve stěžovatelku vyzval k úhradě určené částky 400 Kč a uvedl, že po zaplacení věc odloží (§ 125h odst. 2 zákona o silničním provozu). Stěžovatelka mohla též sdělit údaje o totožnosti řidiče. Tuto možnost využila a magistrátu poslala jméno a příjmení řidiče s akademickými tituly (Mgr. M.S., Ph.D.), datum narození a adresu trvalého pobytu. Magistrát poslal takto označené osobě výzvu k podání vysvětlení. Na výzvu, která byla doručena fikcí, nikdo nereagoval. Magistrát proto řízení proti řidiči odložil, v řízení pokračoval se stěžovatelkou a uložil jí pokutu 1500 Kč jako provozovatelce vozidla. Stěžovatelka se bránila, neuspěla však ani před magistrátem, ani před žalovaným.

[3] Poté se stěžovatelka obrátila na Městský soud v Praze, který však žalobu rozsudkem zamítl. Soud vyšel z judikatury NSS, která říká, že jedno obeslání označeného řidiče nestačí, aby mohl správní orgán zahájit řízení s provozovatelem vozidla. Městský soud ale nynější případ od předchozích případů odlišil. V nich bylo převáděno vlastnictví (typicky od autobazarů) nebo řidičům nešlo doručit předvolání (např. neměli schránku). Podle městského soudu stěžovatelka jednala obstrukčně. Ze spisu je patrné, že označený řidič je spolupracující advokát stěžovatelky. Stěžovatelka tak o něm musela mít k dispozici mnohem více informací (např. e-mail či telefon), které mohla správním orgánům sdělit. Městský soud považoval postup stěžovatelky za strategii, jak uniknout jakékoli sankci za přestupek. Proto správní orgány nemusely zkoušet řidiče kontaktovat vícekrát a mohly pokračovat v řízení se stěžovatelkou.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Stěžovatelka podala proti rozsudku kasační stížnost. V přehledně strukturované kasační stížnosti zdůvodňuje, proč je stížnost přijatelná. Městský soud podle stěžovatelky rozhodl v rozporu s ustálenou judikaturou NSS. Stěžovatelka poskytla dostatečné množství údajů k tomu, aby správní orgány řidiče identifikovaly. Správním orgánům se podařilo označeného řidiče bez komplikací najít v registru obyvatel a poštou mu poslat výzvu k podání vysvětlení. Jediný pokus o obeslání označeného řidiče však nepostačí, což stěžovatelka podporuje odkazy na řadu judikátů. Stěžovatelka je dále přesvědčena, že její jednání nebylo obstrukční. Nejde o nějaké opakované porušování silničních pravidel, kvůli kterému by snad stěžovatelka nebo označený řidič byli správním orgánům známi. Stěžovatelka uvedla údaje reálné osoby. Správní orgán mohl řidiče snadno dohledat a kontaktovat, ať už poštou (jak se o to pokusil), nebo telefonem nebo e-mailem (které mohl díky spojení řidiče se stěžovatelkou snadno najít na internetu). Nakonec stěžovatelka uvádí, že všechny potřebné údaje sdělila, proto měl správní orgán další aktivitu vyvinout sám.

pokračování

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na rozsudek městského soudu a své rozhodnutí. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS zabývá tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.), typicky zda je či není sporná otázka vyřešena judikaturou. Pokud kasační stížnost podmínky § 104a s. ř. s. nesplní, NSS ji odmítne pro nepřijatelnost (srov. již usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a navazující judikatura).

[7] Kasační stížnost je přijatelná a je i důvodná. Jak správně uvedla stěžovatelka, městský soud se odchýlil od ustálené judikatury NSS, což mělo dopad i na výrok napadeného rozsudku.

[8] Zákon o silničním provozu zakládá objektivní odpovědnost provozovatele, není-li možné zjistit skutečného řidiče, pachatele přestupku. Správní orgán tak může zahájit řízení s provozovatelem jen poté, co učinil *nezbytné kroky ke zjištění pachatele* (§ 125f odst. 5 zákona o silničním provozu). NSS se již mnohokrát vyjadřoval k situacím, ve kterých dostal správní orgán od provozovatele vozidla údaje o řidiči, nicméně se správnímu orgánu nepodařilo s řidičem spojit. Předně platí, že nelze „*ihned při (teprve) první obtíži s doručováním zanechat všech dalších kroků*“ a bez dalšího věc odložit (rozsudek ze dne 9. 10. 2019, čj. 2 As 346/2018-22, bod 14). V praxi šlo o případy, kdy se správní orgán jednou pokusil označeného řidiče kontaktovat, ale ten na výzvy nereagoval (rozsudek ze dne 5. 11. 2021, čj. 5 As 353/2020-26); řidič měl trvalý pobyt hlášen na adrese ohlašovny, kam se mu zásilku nepodařilo doručit (usnesení ze dne 16. 2. 2023, čj. 7 As 337/2021-18, bod 17) nebo nezvedal telefon a nepřebíral poštu (rozsudek ze dne 13. 1. 2020, čj. 9 As 260/2018-21, bod 19). NSS vždy dospěl k závěru, že správní orgán neučinil všechny nezbytné kroky a nezákonně rovnou potrestal provozovatele vozidla (podobně např. rozsudek ze dne 26. 5. 2020, čj. 10 As 311/2018-26, zvl. body 9 až 11).

[9] V některých situacích je však důraz na aktivitu správního orgánu oslaben a cesta k přestupku provozovatele vozidla se otevírá rychleji. Jde o případy, kdy provozovatel vozidla buď (a) neuvede dostatečné množství informací, podle kterých by bylo možné řidiče ztotožnit a kontaktovat, (b) uvede údaje smyšlené či falešné, či (c) se provozovatel či řidič se opakovaně v různých věcech chovají obstrukčně (cit. věc 2 As 346/2018, body 12 až 14, s početným výčtem starší judikatury; podobně např. 9 As 260/2018, bod 22).

[10] Stěžovatelka neuvedla nedohledatelnou nebo neexistující osobu. Označený řidič prokazatelně existuje a magistrátu se ho podařilo podle poskytnutých údajů ihned v registru najít. Že poskytnuté informace byly dostatečné, navíc městský soud v rozsudku potvrdil (bod 20).

[11] Městský soud naznačil, že stěžovatelka svým postupem zneužila právo (dle soudu lze „*spolehlivě dovodit, že cílem jednání žalobkyně nebylo, aby za nesprávné parkování byl potrestaný označený řidič, ale aby se odpovědnosti vyhnul jak označený řidič, tak provozovatel*

vozidla). Podle městského soudu stěžovatelka neuvedla (byť uvést mohla a měla), že řidič byl spolupracujícím advokátem, kterého lze zastihnout též na adrese sídla stěžovatelky; stěžovatelka rovněž mohla správnímu orgánu poskytnout e-mail nebo telefonní číslo řidiče (vše v bodě 25 napadeného rozsudku). Úvaha městského soudu tedy stojí na tom, že stěžovatelka měla uvést informací více. Z rozhodnutí správních orgánů ale nelze vyčíst, že by jich poskytla málo. Identifikace označeného řidiče proběhla bez obtíží, na první pokus. Další údaje o řidiči (telefon nebo e-mail) bylo možno snadno zjistit na webu stěžovatelky (ostatně již jen tituly označeného řidiče napovídaly, že jde o právníka, což dávalo dobrý smysl v kontextu toho, že stěžovatelka je advokátní kancelář). Stěžovatelka ani označený řidič nejsou někým, kdo v minulosti obstruoval či zopakoval podobný scénář, jako v nynější situaci. Ostatně ani magistrát nebo žalovaný netvrdí, že by se jednalo o známé aktéry obstrukcí či jiných abuzivních praktik (shodně též městský soud, viz bod 25 jeho rozsudku).

[12] Padá-li úvaha o obstrukčním jednání, je závěr NSS v této věci již celkem prostý. Z judikatury jasně plyne, že sama o sobě *jedna* obtíž s kontaktováním řidiče nestačí pro obrácení pozornosti na provozovatele (viz příklady v bodě [8] shora). Ani odlišení, o které se pokusil městský soud, neobstojí. Zákon upravuje odpovědnost provozovatele vozidla obecně, nezáleží na tom, zda jde o autobazar, autopůjčovnu, fyzickou osobu nebo v nynějším případě advokátní kancelář. Od advokáta lze jistě očekávat příkladný přístup a respekt k zákonným povinnostem, z obsahu spisu ale neplyne, že tak v nynějším případě advokáti spojení se stěžovatelkou nepostupovali.

[13] Proti smyslu právní úpravy odpovědnosti provozovatele vozidla by jistě bylo požadovat po správních orgánech rozsáhlé pátrací úkony (srov. např. cit. věc 7 As 337/2021, bod 17). V nynější věci však magistrát nemohl zahájit přestupkové řízení se stěžovatelkou. Měl se předtím pokusit alespoň ještě jednou vhodně kontaktovat označeného řidiče (např. e-mailem, telefonem, nebo doručováním na adresu stěžovatelky, kde označený řidič působí jako advokát apod.). NSS neříká, že takovéto „googlování“ by měly správní orgány provádět obecně, v nynější skutkově specifické věci se to však nabízelo, protože všechny údaje o označeném řidiči byly snadno zjistitelné na webu stěžovatelky, což stěžovatelka uvádí již od započetí správního řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Kasační stížnost je tak důvodná a NSS zrušil rozsudek městského soudu. Jelikož nezákonnost nastala již v řízení před správními orgány, NSS zrušil i rozhodnutí žalovaného. Podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. NSS žalovanému věc vrátil.

[15] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne NSS v případě, že zruší rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před městským soudem. Žalovaný právo na náhradu nákladů řízení nemá, neboť ve věci neměl úspěch. Stěžovatelka naopak úspěšná byla, proto jí náhrada nákladů náleží (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[16] Náklady v řízení o žalobě spočívají v soudním poplatku za žalobu ve výši 3000 Kč. Odměna advokáta činí dva úkony právní služby, tj. příprava a převzetí zastoupení

pokračování

a sepsání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], činí $2 \times 3\,100$ Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], plus paušální částku ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy 2×300 Kč. Odměna advokáta v řízení před městským soudem tak dohromady činí 6 800 Kč. Protože je advokát plátcem DPH (§ 14a advokátního tarifu), odměna se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o 21 % z částky 6 800 Kč, tedy o 1 428 Kč. Náklady řízení před městským soudem jsou tedy **11 228 Kč** ($3000 + 6800 + 1428$).

[17] V řízení o kasační stížnosti stěžovatelka vynaložila soudní poplatek 5000 Kč. Odměna advokáta činí jeden úkon právní služby - sepsání kasační stížnosti 3 100 Kč + paušální částka 300 Kč. K tomu je třeba připočíst DPH z částky 3 400 Kč ve výši 714 Kč. Celkem tedy náklady řízení před NSS jsou **9114 Kč** ($5000 \text{ Kč} + 4114 \text{ Kč}$).

[18] Žalovaný je tedy povinen stěžovatelce k rukám advokáta uhradit náklady řízení v celkové výši **20 342 Kč**, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. dubna 2023

Zdeněk Kühn
předseda senátu